

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

Biudžetinė įstaiga, A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius,
tel. 8 706 62 008, faks. 8 706 62 000, el.p. aaa@aaa.am.lt, http://gamta.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188784898

UAB „Sweco Lietuva“
Strazdo g. 22, 48488 Kaunas
info@sweco.lt

2016-08-24
į 2016-08-09

Nr. (284)-A4-8579
Nr. S-2367-16

Kopija
Adresatams pagal sąrašą

GALUTINĖ ATRANKOS IŠVADA DĖL PIETINIO PRAMONĖS RAJONO (DAILIDĖS BASEINO) PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMO IR VALYMO ĮRENGINIŲ ALYTAUS MIESTE STATYBOS POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO

1. Peržiūrima atrankos išvada. Peržiūrima atrankos išvada dėl Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseinas) paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių poveikio aplinkai vertinimo (priimta Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamento 2013-11-26 raštu Nr. (5.4)-V2-1967).

1¹. Kur, kada ir kokiose visuomenės informavimo priemonėse buvo paskelbta visuomenei apie Atsakingos institucijos priimtą atrankos išvadą, kuri persvarstoma. Apie priimtą atrankos išvadą visuomenei buvo paskelbta: laikraštyje „Alytaus naujienos“ 2016 m. gegužės 10 d., Nr. 53 (12840); laikraštyje „Lietuvos žinios“ 2016 m. gegužės 11 d., Nr. 90 (14305); Alytaus miesto savivaldybės skelbimų lentoje ir savivaldybės internetiniame puslapyje 2016 m. gegužės 24 d.

2. Planuojamos ūkinės veiklos užsakovas. UAB „Dzūkijos vandenys“, Pulko g. 75, LT – 62135, Alytus, Tel/faks: (8 315) 73470, / (8 315) 55586, El. paštas: dzukvand@vadenys.lt.

3. Planuojamos ūkinės veiklos pavadinimas. Pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių Alytaus mieste statyba.

4. Numatoma planuojamos ūkinės veiklos vieta. Planuojama ūkinė veikla numatoma prie Didžiosios Dailidės ežero (prie Daugų ir A. Baranausko g. Alytuje), ties paviršinių nuotekų išleistuvu, kuris papildo Didžiosios Dailidės ežerą nevalytų paviršinių nuotekų vandeniu.

5. Trumpas planuojamos ūkinės veiklos aprašymas. Planuojamos veiklos vieta yra valstybinėje žemėje. Didžiosios Dailidės ežero apylinkės yra Alytaus mieste, Kurorto parko teritorijoje. Didžiosios Dailidės ežero teritorija yra 10,6 ha ploto. Planuojamos ūkinės veiklos vakarinėje pusėje, už 100 m yra A. Baranausko g. ir gyvenamųjų namų zona. Šiaurinėje pusėje nutiestas dviračių takas, yra poilsio aikštelė. Aplink ežerą nutiestas naujas dviračių takas. Nuo A. Baranausko g. prie ežero veda privažiavimo kelias, kurį bus galima naudoti planuojamai ūkinei veiklai vystyti. Alytaus mieste prie Nemuno esančiame Alytaus šile - Kurorto parke, yra du - Mažasis ir Didysis Dailidės ežerai. Visa tai sudaro vieningą rekreacinę sistemą. Ežerai telkšo slėnyje, buvusioje Nemuno senvagėje, uždūrpėjusiuose reljefo duburiuose.

Planuojamos ūkinės veiklos plotas 1,43 ha. Numatoma vykdyti naujų paviršinių nuotekų (lietaus) kolektoriaus statybos darbus. Planuojama sutvarkyti Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių (lietaus) nuotekų tinklus ir iš jų nuotekas išleisti į Didžiosios Dailidės ežero teritorijoje įrengiamus paviršinių nuotekų valymo įrenginius. Planuojamos ūkinės veiklos paskirtis - pastatyti paviršinių nuotekų valymo įrenginius, sumažinti rekreacijai skirtą

Didžiosios Dailidės ežero taršą paviršinėmis nuotekomis. Paviršinių nuotekų valymo įrenginių statybai ir aptarnavimui bus nutiestas privažiavimo kelias, kuris prisijungs prie esamo keliuko, jungiančio Daugų gatvę su ežero pakrante. Valymo įrenginiai 1500 mm skersmens linija bus prijungti prie esamų Alytaus miesto paviršinių nuotekų tinklų. Rekonstruojama 900 mm skersmens vamzdyno atkarpa bus prijungta prie Gardino g. kolektoriaus. Paviršinių nuotekų valymui Didžiojoje Dailidėje projektuojama technologija yra - neišleidžiamas tvenkinys su šlaitiniu filtru ir prieštvanka prieš jį. Prieštvankoje nusodinami ir sukaujami stambūs nešmenys, sulaikomos plūdrios šiukšlės ir naftos produktai bei riebalai. Prieštvankoje susikaupusios nuosėdos šalinamos jas išvežant, šalinimo dažnumas nustatomas eksploatacijos metu, bet ne rečiau kaip 1 kartą per metus. Nuosėdas rekomenduojama šalinti sausuoju metų laiku (vėlyvą rudenį). Naftos produktai iš prieštvankos pateks į naftos produktų gaudykles. Naftos gaudyklėse susikaupusių naftos produktų sluoksnis tikrinamas kas mėnesį ir jam pasiekus 20 cm naftos produktai šalinami ir utilizuojami. Kas 6 mėnesiai atliekamas pilnas valymo įrenginių aptarnavimas. Vandens pertekliaus pralaidos šachtos konstrukcija taip pat neleidžia į pagrindinį (neišleidžiamą) tvenkinį patekti paviršiniam, turinčiam iškilusių naftos produktų vandens sluoksniui, nes per šachtos nuopilą persilieja vanduo tik iš gilių (1,9-2,5 m) prieštvankos sluoksnių. Pagrindiniame tvenkinyje vyksta antrinis nuotekų valymas - smulkių medžiagų nusodinimas ir nuotekų biologinė oksidacija, o taip pat tretinis valymas - filtravimas. Smulkių medžiagų nusodinimas pagrindiniame tvenkinyje turi trukti ne mažiau kaip 24 valandas. Smulkiadispersinių skendinčių medžiagų, ištirpusių naftos produktų, organinių ir biologinių medžiagų sulaikymui pagrindinio tvenkinio užtvankos šlaite įrengtas plauto smėlio šlaitinis filtras su surinkimo kolektoriais. Filtracinio intensyvumo, o tuo pačiu ir lietaus nuotekų išlaikymo pagrindiniame tvenkinyje trukmės reguliavimui, perteklinio ir filtracinio vandens praleidimo įrenginio šachtoje yra šandorai, kuriais reguliuojamas vandens lygis tvenkinyje. Vidutinis daugiamečių kritulių kiekis Alytuje yra 670 mm, o Dailidės baseino kritulių sluoksnis - 10 mm. Nustatytas maksimalus projektinis lietaus nuotekų debitas Dailidės baseine yra 3,2 m³/s, vieno skaičiuotino lietaus metu į valyklą atiteks lietaus nuotekų kiekis - 4400 m³. Numatoma, kad Dailidės baseine susidarančių lietaus nuotekų metinis kiekis bus apie 300 tūkst. m³ ir jis pateks į projektuojamus valymo įrenginius. Dirvožemio taršos ir erozijos nenumatoma. Objekto statybos metu derlingą dirvožemio sluoksnį numatoma nukasti, sandėliuoti šalia statyb vietės, o vėliau panaudoti teritorijos tvarkymo darbams. Vykdamas statybos darbus, medžiai, papuolantys į statybinę zoną, bus kertami, pašalinami jų kelmiai (19 medžių: pagrindinė eglė ir pušis). Techniniame projekte numatytas medžių atsodinimas. Atsodinamų medžių konkreti vieta bus derinama darbo projekto rengimo metu. Planuojama ūkinė veikla gamtos išteklių nenaudos. Šiuo metu nekontroliuojamai į gruntinius ir paviršinius vandenis (taip pat - ir tiesiogiai į Nemuno upę per paviršinių nuotekų išleistuvą) patenka teršalai iš Alytaus miesto teritorijos. Dailidės rajono lietaus nuotekų užterštumas 2002-2005 m laikotarpyje buvo nustatinėjamas, imant mėginius iš nuotekų išleistuvo. Ankstesniais tyrimais nustatyta, kad vidutinė skendinčių medžiagų koncentracija paviršinėse nuotekose 2002-2005 m. buvo 240 mg/l, o BDS7 - 25 mg/l, naftos produktų - 2,1 mg/l, o ChDS - 56 mg/l. Projekte numatyta naftos gaudyklė turi užtikrinti išleidžiamų naftos produktų teršalų kiekį ne didesnę kaip 1 mg/l. Į ežerą vanduo pateks prasifiltravęs per įrengiamą plauto smėlio filtrą bei biologiškai apsivalęs, pratekęs pro tam specialiai pasodintus augalus. Skendinčios medžiagos nusistovės prieštvankoje, toliau pateks į pagrindinį tvenkinį, kuriame nusės likusios dalelės. Nuotekų debito matavimui ir mėginių ėmimui tinka vandens pertekliaus pralaidos šachtoje alt. 77,90 esančios persipylimo briaunos.

Valymo įrenginių statybos darbų vykdymo metu dėl naudojamos technikos: buldozerio, ekskavatoriaus, kranų ir kitų įrenginių veikimo atsiradęs triukšmas bus nežymus, neviršys leistinų triukšmo normų ir truks tol, kol bus vykdomi darbai. Numatyti darbai vyks darbo valandomis nuo 8 iki 17 val. Nauji paviršinių nuotekų valymo įrenginiai nesukels vibracijos, šviesos, šilumos, jonizuojančios ir nejonizuojančios spinduliuotės. Dirbant technikai, bus trumpalaikis triukšmas (tik darbo valandomis). Vibracija bus lokalaus pobūdžio. Artimiausiems gyventojams dirbančios technikos triukšmas didelės įtakos neturės. Garso lygis už 15-20 m nuo planuojamos ūkinės veiklos

neviršys maksimalaus leistino (pagal HN 33:2011). Artimiausi gyvenamieji pastatai yra už 80-100 m. Pažymėtina, jog visi darbai bus atliekami tik darbo valandomis.

Abu Dailidės ežerai ir gruntinis vandeningas horizontas yra glaudžiai susijęs ir sudaro vieningą hidraulinę sistemą. Iki 1987 metų paviršinės nuotekos iš pietinio Alytaus miesto rajono tekėjo į Dailidės Didįjį ežerą, iš čia kanalu į Nemuną. Siekiant nutraukti Dailidės ežerų teršimą nuotekomis, 1987 m. paviršinių nuotekų tinklas buvo rekonstruotas taip, kad išleistuvas perkeltas kiek toliau, įrengiant tiesioginį nevalytų paviršinių nuotekų išleistuvą į Nemuną. Nutraukus nuotekų šalinimą į Didįjį Dailidės ežerą, jis nuseko. Ežero dugno gruntas buvo stipriai užterštas sunkiaisiais metalais. 2010 m. pasinaudojant Europos Sąjungos struktūrinių fondų finansine parama, buvo išvalytas Didžiosios Dailidės ežeras nuo sunkiųjų metalų. Artimiausi gyvenamieji bei viešo pobūdžio pastatai nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos nutolę apie 150 m atstumu. Nuo Daugų g. Nr. 29 ir Nr. 29A namų atstumas iki planuojamos ūkinės veiklos vietos - 130 m. Nuo A. Baranausko g. gyvenamojo namo Nr.25 atstumas - 150 m. Rytų ir pietų kryptimis plyti Alytaus miškas ir Didžiosios Dailidės ežeras. Pagal Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kultūros vertybių registro duomenis, planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje ir jos gretimybėse nėra saugomų kultūros paveldo objektų, archeologijos vertybių ar istorijos paminklų. Artimiausios nekilnojamosios kultūros vertybės nuo planuojamos ūkinės veiklos: 250 m pietvakarių kryptimi - poeto Antano Jonyno namas (Liškiavos g. 17, un. kodas 16726), 500 m pietų kryptimi - Anzelmo Matulevičiaus - Matučio kapas (un. kodas 16570), 1,1 km į šiaurės rytus nutolusios Alytaus geležinkelio tilto liekanos (un. kodas 33316), 850 m pietų kryptimi - karo belaisvių ir civilių žmonių kapinės (un. kodas 10790). Didžiosios Dailidės ežeras yra Alytaus miesto teritorijoje. Ežero baseinas yra urbanizuotas ir jokių pokyčių dėl projekte numatytos statybos jame neįvyks. Ežeras bus naudojamas rekreacijai, todėl visa planuojama ūkinė veikla bus įgyvendinta taip, kad nesudarytų neigiamo poveikio kraštovaizdžiui. Pastačius paviršinių nuotekų valymo įrenginius, pagerės ežero vandens kokybė, į telkinį nepateks užterštos paviršinės nuotekos. Ežeras taps tinkamas ne tik rekreacijai, bet ir maudymuisi.

2007 m. UAB „Hidroprojekta“ buvo parengęs techninį projektą „Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo įrenginiai“. 2013-11-26 d. buvo gauta Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamento (toliau – Alytaus RAAD) atrankos išvada dėl Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseinas) paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių poveikio aplinkai vertinimo. Atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai neprivaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimo, tačiau ši atrankos išvada nebuvo paviėšinta. Visuomenės informavimo procedūros atlikos 2016 metais.

5¹. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumas. Planuojamos ūkinės veiklos vieta nepatenka į saugomų teritorijų, Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijos ribas. Už 1,5 km į pietvakarius nutolęs Vidzgirio miškas, priskirtas Natura 2000 tinklui, kad išsaugoti skroblynus, aliuvinį mišką; augalų ir gyvūnų rūšis: skiauterėtąjį tritoną raudonpilvę kūmutę, niūriaspalvį auksavabalį, plačialapę klumpaite. Planuojamos ūkinės veiklos vietoje į Raudonąją knygą įrašytų saugomų augmenijos ir gyvūnijos rūšių nėra.

6. Kas ir dėl kokių priežasčių pateikė prašymą persvarstyti atrankos išvadą. Alytaus RAAD atrankos išvadą Nr. (5.4)-V2-1967 „Dėl Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseinas) paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių poveikio aplinkai vertinimo“ priėmė 2013 m. lapkričio 26 d., tačiau visuomenės informavimo procedūros atliktos tik 2016 metų gegužės mėnesį. Paviėšinus Alytaus RAAD priimtą Atrankos išvadą, buvo gautas suinteresuotos visuomenės siūlymas ją persvarstyti (prašymas gautas 2016-05-31). Prašymą pateikė Stanislovas Navickas, gyvenantis Šarūno g. 13, Alytuje. Prašymą persvarstyti atrankos išvadą motyvuoja tuo, kad siūlo kitus technologinius ir vietos sprendimus paviršinėms nuotekoms nuo Alytaus miesto pietinio pramonės rajono valyti. Racionalizacinių pasiūlymų esmė yra: paviršinės nuotekas sėsdinti (valyti) panaudojant paviršinių nuotekų tinklo atkarpą, vietoj vienu valymo įrenginių pastatyti dvejus mažesnius įrenginius prie Didžiosios ir Mažosios Dailidės ežerų, atsisakyti kolektoriaus nuo Gardino gatvės. Taip pat prašyme pateikti teiginiai apie 2007 metų

techninio projekto „Alytaus miesto pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių (lietaus) nuotekų surinkimo ir valymo įrenginiai“ neatitikimą statybos techniniams reglamentams.

7. Poveikio aplinkai vertinimo dalyviai, kurie dalyvavo peržiūrint atrankos išvadą. Atrankos išvados persvarstyme, kuris įvyko 2016-06-30 dalyvavo: Poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) užsakovo UAB „Dzūkijos vandenys“ atstovai, PAV dokumentų rengėjo UAB „Sweco Lietuva“ atstovai, PAV subjektai: Alytaus miesto savivaldybės administracijos atstovė, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Alytaus departamento atstovė. Nedalyvavo Alytaus apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos atstovas, apie nedalyvavimą, kaip buvo prašyta, iki posėdžio neinformavo. Kultūros paveldo departamento prie kultūros ministerijos Alytaus skyrius iki posėdžio raštiškai informavo, kad persvarstyme nedalyvaus, kadangi planuojama ūkinė veikla nepatenka į kultūros paveldo objektų teritorijas ar zonas, todėl prašo priimti sprendimą savo nuožiūra. Pasiūlymus pateikęs visuomenės atstovas Stanislovas Navickas telefonu informavo, kad persvarstyme dalyvauti negalės dėl sveikatos problemų ir prašė jo pateiktus pasiūlymus svarstyti jam nedalyvuojant. Atrankos išvados persvarstymo protokolas 2016-07-01, Nr. ASP-10.

8. Pastabos, pasiūlymai.

8.1. Vadovaujantis Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2005-07-15 įsakymu Nr. D1-370 “Dėl visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo patvirtinimo” apie galutinę atrankos išvadą planuojamos ūkinės veiklos organizatorius (užsakovas) privalo pranešti visuomenei. Teikiant informaciją visuomenei apie galutinę atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo nurodyti, kad išsamiau susipažinti su informacija apie planuojamą ūkinę veiklą galima Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Marijampolės ir Alytaus skyriuje, adresu Kauno g. 69, Alytus., tel. 8-315-56734.

8.2. Užsakovas raštu turi informuoti atsakingą instituciją apie pranešimus, paskelbtus visuomenės informavimo priemonėse, kartu pridedant laikraščių, kuriuose skelbtas pranešimas, kopijas ir pranešimo, skelbto savivaldybės (seniūnijos) lentoje, kopiją su savivaldybės (seniūnijos) informacine žyma apie paskelbimą.

9. Pagrindiniai motyvai, kuriais buvo remtasi priimant galutinę atrankos išvadą:

9.1. Atrankos išvada buvo priimta 2013 metais. Informacija atrankai buvo parengta pagal tuo metu galiojusius Planuojamos ūkinės veiklos atrankos metodinius nurodymus. Per laikotarpį nuo 2013 metų yra pasikeitusi ne tik teikiamos informacijos atrankai apimtis, bet pasikeitę ir duomenys apie vietos ypatumus. Atliekant privalomą poveikio aplinkai vertinimą gautume aktualią informaciją ir galėtume objektyviai pagal faktinę situaciją įvertinti galimus poveikius ir priimti sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių.

9.2. Informacijoje atrankai alternatyvios planuojamos ūkinės veiklos vietos ir technologijos nenagrinėtos. Iš papildomai pateiktų dokumentų ir gautų visuomenės pasiūlymų, galima spręsti, kad buvo svarstomos įvairios vietos ir technologinės alternatyvos, tačiau poveikio aplinkai vertinimo dokumentuose to nėra. Atliekant privalomą poveikio aplinkai vertinimą bus vertinamos vietos, technologinės ir kitos planuojamos ūkinės veiklos alternatyvos.

9.3. Planuojama ūkinė veikla užims didelę (1,43 ha) teritoriją, yra jautrioje aplinkos apsaugos požiūriu teritorijoje (Alytaus miesto Kurorto parke, Didžiosios Dailidės ežero dalyje), todėl šiuo aspektu reikalingas išsamus galimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimas. Esant poreikiui numatytos poveikio mažinimo ar kompensavimo priemonės.

9.4. Kurorto parke apie ežerus yra naujai suformuota rekreacinė infrastruktūra (dviračių takai, sporto, poilsio įranga), teritorija gausiai lankoma, todėl galimas poveikis (ypač statybos laikotarpiu) rekreacinei ir visuomeninei aplinkai. PAV metu bus įvertintas minėtas poveikis, bei esant poreikiui numatytos poveikio mažinimo ar kompensavimo priemonės.

9.5. Pagal pateiktą informaciją ir papildomai pateiktus dokumentus, Didžiosios ir Mažosios Dailidžių ežerų vandens kiekio dinamika tarpusavyje susijusi. Paviršinių (lietaus) nuotekų vandeniu palaikomas reikiamas vandens lygis ežeruose, tačiau šios nuotekos išleidžiamos nevalytos, todėl

turi būti valomos. Atliekant privalomą PAV, svarstant planuojamos ūkinės veiklos - paviršinių nuotekų valymo įrenginių vietos alternatyvas, bus vertinama, kaip nuotekų išleidimo vietos keitimas gali sąlygoti kitą planuojamą veiklą – Didžiosios ir Mažosios Dailidžių ežerų užpildymą vandeniu iš kito šaltinio.

10. Priimta galutinė atrankos išvada. Atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 13 dalimi, pagal pateiktą pradinę ir papildomą informaciją, priimama galutinė atrankos išvada: planuojamai ūkinei veiklai – Pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių Alytaus mieste statybai privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą.

Ši galutinė atrankos išvada gali būti skundžiama Vilniaus apygardos administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius) per vieną mėnesį nuo jos gavimo dienos.

Direktorius įgaliota
Poveikio aplinkai vertinimo departamento
direktorė

Justina Černienė

Galutinės atrankos išvados dėl Pietinio pramonės rajono (Dailidės baseino) paviršinių nuotekų surinkimo ir valymo įrenginių Alytaus mieste statybos poveikio aplinkai vertinimo 2016-08-~~24~~ Nr. (28.4)-A4-~~8549~~

Adresatų sąrašas

UAB „Sweco Lietuva“,
A. Strazdo g. 22, Kaunas,
marija.griskeviciene@sweco.lt

Alytaus miesto savivaldybės administracijai
Rotušės a.4, LT-62141 Alytus
alytus@ams.lt

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro
prie Sveikatos apsaugos ministerijos
Alytaus departamentui
Savanorių g. 4, LT-62142 Alytus
info@alytausvsc.sam.lt

Alytaus apskrities priešgaisrinei gelbėjimo valdybai
Suvalkų g. 34, LT-62121 Alytus
alytus.pgt@vpgt.lt

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos
Alytaus skyriui
Birutės g. 3A, LT-62151 Alytus
alytus@heritage.lt

kopija
Alytaus regiono aplinkos apsaugos departamentui
Kauno g. 69, LT-62107 Alytus
alytus@ard.am.lt